

2011-03-09

Dnr 43-2010: 5946

Skolbeslut för Grundskola

efter tillsyn av Renforsskolan
i Vindelns kommun

Rektorn vid Renforsskolan.

Storvägen 40

922 81 Vindeln

lennart.taljeblad@vindeln.se

Vindelns kommun

922 81 Vindeln

[vindeln.kommun@vindeln.se](mailto:vindelns.kommun@vindeln.se)

Tillsyn i Renforsskolan

Grundskola årskurserna 7–9

Obligatorisk särskola årskurserna 7–10

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Renforsskolan och Vindelns kommun skickat in, den verksamhetsredogörelse de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

År 2010 har andelen elever som nått målen i alla ämnen försämrats för skolan i jämförelse med åren 2006–2009. Var femte elev når inte Godkänt slutbetyg i alla ämnen. Skolan måste därför vidta ytterligare åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå Godkänt slutbetyg i alla ämnen. I det arbetet behöver skolan en struktur för grundlig analys av kunskapsresultaten i ett 7–9-års perspektiv och som ställs i relation till skolans inre arbete.

Det är Skolinspektionens bedömning att Renforsskolan har goda förutsättningar att ge stöd och särskilt stöd. Skolan har exempelvis hög lärartäthet (10,9 lärare per 100 elever

jämfört med riksgenomsnittet 7,3). I klasserna finns tillgång till två lärare per ämne i de teoretiska ämnena. För elever i behov av särskilt stöd finns olika grupper och även individuellt stöd. Skolan har också tillgång till olika kompetenser i elevhälsoteamet. För att säkerställa att elever i behov av särskilt stöd får rätt stöd behöver rektorn på skolenivå, som en del i kvalitetsarbetet, regelbundet följa upp, utvärdera och analysera alla stödformer som ges.

Av tillsynen framgår att rektorn har god insikt i skolans behov av förbättringar men riktlinjer som finns följs inte av alla. I arbetet med särskilt stöd behöver exempelvis arbetsgängen förankras i verksamheten. Även synsättet på specialpedagogiska insatser och specialpedagogens roll behöver tydliggöras. För rektorn är det viktigt att tydligare förankra beslut. Det är även väsentligt att mer systematiskt följa upp och utvärdera resultaten så att både väl fungerande insatser synliggörs men också att förbättringsinsatser tydliggörs.

Flera av de brister som identifierats i denna tillsyn framkom även vid Skolverkets inspektion år 2006. Exempelvis gäller det valet till svenska och engelska inom språkvalet, analysarbete av betygresultaten, arbetet med särskilt stöd, samverkan och det pedagogiska ledningsansvaret. Skolinspektionen förutsätter att kommunen och skolan tar sitt ansvar att åtgärda identifierade brister.

Skolinspektionen har i tillsynen av Renforsskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Skolan har inte vidtagit tillräckliga åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att lägst nå betyget Godkänt i alla ämnen (Lpo 94, avsnitt 2.2 Kunskaper, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen och kursplanerna).
- De individuella utvecklingsplaner skolan upprättar uppfyller inte förordningens krav (Lpo 94 avsnitt 2.7 Bedömning och betyg, 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn genomför inte kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar i tillräcklig omfattning (2 kap. 2 § skollagen och Lpo 94, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, den enskilda skolans utveckling samt avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn utvärderar och omprövar inte regelbundet på skolenivå de särskilda stödinsatser som ges (5 kap. grundskoleförordningen och Lpo 94 avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Lärarna vid skolan samverkar inte i tillräcklig omfattning så att undervisningen ger eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang (Lpo 94, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.2 Kunskaper, avsnitt 2.8 Rektors ansvar).

- Skolan arbetar inte i tillräcklig omfattning med att öka elevernas möjligheter till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad (4 kap. 2 § skollagen och Lpo 94, avsnitt 2.3 Elevernas inflytande och ansvar samt avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Skolan har inte en årlig plan mot kränkande behandling som motsvarar kraven i skollagen (14 a kap. 8 § skollagen).
- De skriftliga bedömningar skolan upprättar för elever i årskurs nio uppfyller inte fullt ut förordningens krav (7 kap. 9 § grundskoleförordningen).
- Skolan genomför inte språkvalet i svenska och engelska i enlighet med förordningens krav (2 kap. 17–18 §§ grundskoleförordningen samt kursplaner i svenska och engelska).
- Beslut har inte fattats i enlighet med förordningen för alla elever i den särskilda undervisningsgruppen (5 kap. 5 § grundskoleförordningen).
- De åtgärdsprogram som skolan utarbetar uppfyller inte förordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Rektorn för särskolan säkerställer inte elevernas tillgång till likvärdig utbildning utifrån timplanen (6 kap. 1 § och bilaga 1 särskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektor och Vindelns kommun har ansvar för att Renforsskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Vindelns kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Vindelns kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråden AnnaCarin Nilsson och Jonas Hedström samt jurist Anders Granberg.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg

Enhetschef

Solweig Bäckman

Undervisningsråd

Skolbeslut

Tillsyn i Renforsskolan

2011-03-09

4 (4)

Dnr 43-2010:5946

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Renforsskolan
Bilaga 3	Tabellbilaga

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Vindelns kommun under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Renforsskolan den 26 januari 2011.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Renforsskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Renforsskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Renforsskolan

Skolan	Antal elever
Grundskola	157
Obligatorisk särskola	3

Källa: Renforsskolans uppgifter, 2011-01-20

Renforsskolan ligger i centrala Vindeln och består av tre byggnader. Skolan innehåller rymliga lokaler där det så kallade Torget utgör en uppskattad mötesplats för elever och personal. En annan mötesplats för elever och personal är de uppehållsrum som placerats i anslutning till elevernas undervisningslokaler och personalens arbetsrum.

I samma huskropp som skolan ligger också kommunens bibliotek och på skolans område finns även en simhall. Idrott och hälsa bedrivs på Fritidscentrum som ligger 500 meter vid sidan av skolan.

Utbildningen vid Renforsskolan omfattar grundskolans årskurser 7–9 och obligatorisk särskola årskurserna 7–10. Grundsärskolans elever får i huvudsak sin undervisning i grundskoleklasser medan träningsskolan har verksamhet i egna lokaler. Skolans profil är skapande och rörelse.

Eleverna i grundskolan är organiserade i åldershomogena klasser. Den pedagogiska personalen är organiserad i tre ämnesarbetslag. Utöver dessa finns mentorsarbetslag och ett arbetslag som omfattar elevhälsoteamet.

Renforsskolan har en högre andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning än genomsnittet för riket (10,9 lärare per 100 elever jämfört med rikets 7,3). Specialpedagoger finns för elever som exempelvis ges stöd i den så kallade Studiegården. För undervisning i träningsskolan ansvarar utbildad specialpedagog med inriktning mot utvecklingsstörning. Även tillgång till assistent finns för särskolans elever.

Verksamheten leds av en rektor som också ansvarar för kommunens vuxenutbildning. Bedömningen av vuxenutbildningen redovisas i ett särskilt beslut.

Renforsskolan tar emot elever från Älvbrinkens skola i Vindeln och från skolorna i byarna Hällnäs och Tvärålund.

Tillsynsprotokoll för Renforsskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bristområde: Kunskaper

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att Renforsskolan behöver vidta ytterligare åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att lägst nå målen för betyget Godkänt i alla ämnen.

Författningsstöd

Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. (Lpo 94) avsnitt 2.2 Kunskaper
2 kap. 6 § grundskoleförordningen
Kursplanerna

Motivering

År 2010 har andelen elever som nått målen i alla ämnen försämrats för skolan i jämförelse med åren 2006–2009. Var femte elev når inte Godkänt slutbetyg i alla ämnen. Av dessa är det en högre andel pojkar än flickor som inte nått målen i alla ämnen. När det gäller andelen elever som nått Godkänt slutbetyg i de behörighetsgivande ämnena svenska, engelska och matematik är det var tionde elev som inte nått målen. Det genomsnittliga meritvärdet är 218,3. Meritvärdet har legat över rikets nivå förutom år 2008 då det låg under nivån för riket.

Relationen mellan de nationella proven och slutbetygen i årskurs 9 år 2010 stämmer förhållandevis väl överens med motsvarande siffror för riket. Skolinspektionen konstaterar dock att alla elever under åren 2007–2010 år inte genomfört de nationella ämnesproven i årskurs 9, trots att de är obligatoriska. Att en viss andel elever inte genomfört de nationella proven kan medföra att resultatbilden för skolan inte ger en reell bild i dessa ämnen.

Mot bakgrund av att alla elever inte uppnår målen för utbildningen och att skolan saknar en systematisk uppföljning och utvärdering av arbetet med särskilt stöd samt genomför begränsat analysarbete av kunskapsresultaten behöver skolan vidta åtgärder. Se vidare nedan under bristområdena *Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering och Särskilt stöd*.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplanerna behöver förbättras. Renforsskolan behöver tydliggöra skolans insatser i de individuella utvecklingsplanerna. De skriftliga omdömena omfattar inte alla enskilda ämnen och planerna behöver förbättras så att elevernas kunskaper och förmågor tydligt relateras till kursplanernas krav.

Författningsstöd:

Lpo 94 avsnitt 2.7 Bedömning och betyg
7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Individuell utvecklingsplan-framåtsyftande del

Av intervjuer med rektor och lärare samt utifrån dokumentation framgår att arbetet med IUP och skriftliga omdömen behöver förbättras. Renforsskolan upprättar individuella utvecklingsplaner (IUP) för alla elever i samband med utvecklingssamtalen. Planerna anger vad eleven vill uppnå, när målet ska nås och hur det ska gå till. Därefter beskrivs vad skolan ansvarar för, elevens och föräldrars ansvar. Beskrivningarna under de olika områdena är av skiftande karaktär. När det gäller skolans åtaganden är det ottydligt vilka insatser som skolan ska vidta för att eleven ska nå målen. I de exempel där skolans insatser lyfts fram beskrivs insatserna i allmänna termer som exempelvis ge övningar, ge förutsättningar, träna på uppställningar, träna med mamma, jobba med tal. Detta tydliggör inte konkret vad skolan ska bidra med för att eleven ska utvecklas. Eftersom skolan har ansvar för undervisningen behöver skolans insatser tydliggöras. En individuell utvecklingsplan ska sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och utvecklas så långt som möjligt. Elever uppger i intervjuer att de individuella utvecklingsplanerna tas fram vid nästa utvecklingssamtal och används inte som ett verktyg för lärandet.

Individuell utvecklingsplan-skriftliga omdömen

Renforsskolan har utarbetat skriftliga omdömen i alla ämnen förutom i ämnet modersmål för de elever som har det och i hem-och konsumentkunskap samt i de enskilda ämnena inom det samhällsorienterande ämnesblocket. Förutom att lärare varje termin gör bedömning av elever ges också eleverna möjlighet att bedöma om de nått målen i ämnet eller inte.

De skriftliga omdömena ges i form av kryssmarkeringar, om eleven har uppnått målen, delvis uppnått målen eller inte uppnått målen. Utgångspunkten i bedömningen är de nationella målen i årskurs 9. Även om omdömena relaterar till de nationella målen

framgår inte konkreta beskrivningar av vilka kunskaper och förmågor som eleven uppnått i ämnena. Beskrivningar som anges i omdömena är exempelvis att eleven har möjlighet att nå högre, alla moment är godkända, jobbat bra men behöver träna på uppställningar.

Skolinspektionen konstaterar att eleverna ges omdömen i ämnesblocket samhällsorienterande ämnen. Skolinspektionen vill klargöra att, även om eleverna har ämnesövergripande undervisning i samhällsorienterande ämnen ska skriftliga omdömen om kunskapsutvecklingen ges i varje ämne som eleven får undervisning i. Detta är ett krav från och med årskurs 5 då kursplanerna har mål att uppnå i alla ämnen.

Bedömningsområde: Rektors ansvar för utvärdering och uppföljning

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att skolans resultat mer systematiskt behöver följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen bedömer också att rektorn på skolenivå behöver utvärdera och ompröva alla de särskilda stödinsatser som ges.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Den enskilda skolans utveckling, avsnitt 2.8 Rektors ansvar

5 kap. grundskoleförordningen

Motivering:

Uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten

Renforsskolan redovisar betygsresultat i årskurs 9 under åren 2008–2010 i sin kvalitetsredovisning. Skillnader i resultat förklaras men ingen tydlig analys finns beskriven. I intervjuer med personal och rektor framgår att vissa spontana diskussioner förs i ämnesarbetslagen men att skolan borde lägga mer fokus på analysarbetet för att kunna sätta in rätt åtgärder. Det framkommer också att fokus i första hand lagts på att nå Godkänt betyg i ämnena svenska, engelska och matematik. Den officiella statistiken visar att 92–95 procent av eleverna under de senaste fem åren har nått Godkänt i de behörighetsgivande ämnena, medan 78–88 procent av eleverna nått målen i alla ämnen under motsvarande tid.

Som nämnts har skolan hög lärartäthet (10,9 lärare per 100 elever jämfört med riksgenomsnittet 7,3). I klasserna finns tillgång till två lärare per ämne i de teoretiska ämnena. Resursen med två lärare används på olika sätt som exempelvis att klassen delas på olika sätt eller att två lärare finns i klassen samtidigt. Vilken betydelse denna resurs haft för elevernas måluppfyllelse har inte följts upp och utvärderats av skolan.

Sammantaget behöver skolans resultat mer systematiskt följas upp och utvärderas så att både väl fungerande insatser synliggörs men också att förbättringsinsatser tydliggörs.

Utvärdering av särskilda stödinsatser på skolnivå

Renforsskolan har goda förutsättningar att ge elever stöd och särskilt stöd. Det brister dock i hur arbetsgången och utvärderingsarbetet av särskilt stöd vid skolan genomförs. Det framgår också att det är otydligt hur prioriteringar av resurser sker och varför.

Insatser på individnivå följs upp. Av intervjuer framgår dock att det är otydligt när åtgärdsprogram avslutas för elever. Dokumentstudier visar att uppföljningstiden på ett åtgärdsprogram kan uppgå till sex månader. För att skolan ska kunna få en bild av att rätt stödinsatser getts krävs tydliggörande av elevers behov och täta uppföljningar för att på individnivå se att vidtagna åtgärder leder till förbättring.

Någon samlad dokumentation på skolnivå över hur stödinsatser används och vilka effekter de får framkommer inte av intervjuer och dokumentstudier. Alla former av stöd som skolan genomför, följs inte systematiskt upp och utvärderas. För att säkerställa att elever i behov av särskilt stöd får rätt stöd behöver rektorn på skolnivå, som en del i kvalitetsarbetet, regelbundet följa upp, utvärdera och analysera alla stödformer som ges.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att samverkan inom skolan och med mottagande skolor behöver förbättras i syfte att ge eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang.

Skolinspektionen bedömer också att skolan behöver öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

Lpo 94, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.2 Kunskaper, avsnitt 2.8 Rektors ansvar

4 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, avsnitt 2.8 Rektors ansvar

Motivering:*Samverkan*

När det gäller samverkan inom skolan sker den främst på initiativ av enskilda ämneslärare och inom ämnesarbetslagen utifrån uppkomna behov. Det saknas organiserade forum för kontinuerliga pedagogiska diskussioner vid skolan. I intervjuer med personal och rektor framkommer att lärarna i begränsad omfattning samarbetar kring områden som elevernas kunskapsresultat, arbetet med särskilt stöd, kunskapssyn, mål och bedömning samt arbetssätt. Även vid tillsynen år 2006 påpekade Skolverket att personalens samverkan behövde förbättras.

Vid övergång av elever från årskurs 6 till 7 överlämnas främst information om elever i behov av särskilt stöd. Den överlämningen uppfattas fungera bra. Enligt intervjuer saknas däremot tydliga rutiner om vilken information som ska föras över för övriga elever. Exempelvis uttrycks behov av uppgifter på elevers kunskaper och förmågor i enskilda ämnen kopplat till innehåll.

Intervjuer ger en samstämmig bild av att samverkan mellan skolorna i kommunen behöver förbättras. "Den röda tråden" behöver enligt intervjuer utvecklas. I början av hösten 2010 genomfördes pedagogiska samtal i olika ämnesgrupper med representanter från alla stadier, vilket upplevdes positivt av personal och rektorer.

Skolinspektionen konstaterar att skolan behöver skapa en struktur i syfte att stödja elevernas allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. I det arbetet behövs än mer av övergripande diskussioner om hur lärare ska kunna stimulera och utmana elevernas i deras lärande. Brist på samverkan försvårar elevernas möjlighet att få överblick och se sammanhang.

Elevernas möjligheter till inflytande och ansvar

Elever ges möjlighet att arbeta i demokratiska former, exempelvis genom mentorstid och elevråd. Intervjuer ger en samstämmig bild av att elevrådet har bra vuxenstöd och att det nu finns ett engagemang för arbetet. Frågor som tas upp handlar främst om förändringar i elevernas egna utrymmen och förslag på aktiviteter.

När det gäller elevernas inflytande över det egna lärandet är det beroende på lärare och ämne i vad mån elever ges möjlighet till inflytande och påverkan. Mål och betygskriterier presenteras för eleverna inför exempelvis olika ämnesområden. Däremot diskuteras i begränsad omfattning innebörden av vilka kunskaper och förmågor som avses i kursplanerna. Eleverna uppger att de ofta kan välja redovisningsformer och inom vissa ämnen som exempelvis engelska även påverka arbetssätt och arbetsformer, men att det är läraren som planerar och bestämmer aktuella arbetsområden.

Enligt skolans kvalitetsredovisning och av intervjuer framgår att arbetet med elevinflytande är ett utvecklingsområde. Exempelvis uttrycks att elever behöver träna sig i att planera sitt arbete och få verktyg i studieteknik. Av intervjuer framgår också att elever-

na inte ges möjlighet att arbeta med de mål som upprättas i deras IUP. Vidare framkommer att inom området elevinflytande saknar skolan "en röd tråd". I nuläget finns inte en tydlig progression i elevernas möjlighet till inflytande. Någon tydlig strategi för att med stigande ålder öka elevernas förmåga till ansvar och inflytande framgår inte heller.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att Renforsskolan inte har en årlig plan mot kränkande behandling som motsvarar kraven i skollagen.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Renforsskolan har en likabehandlingsplan som är gemensam för kommunens utbildningsverksamhet och daterad år 2006. Planen innehåller bland annat exempel på förebyggande åtgärder som generellt genomförs på skolan. Insatserna som beskrivs utgår inte från en aktuell kartläggning av de behov som Renforsskolan har. Skollagen kräver dock att en årlig plan mot kränkande behandling utarbetas för varje enskild verksamhet utifrån en aktuell kartläggning av den enskilda verksamhetens behov. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som verksamheten avser påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Skolinspektionen vill framhålla att regleringen i skollagen kräver att en ny plan upprättas årligen. Det är således inte tillräckligt att bara följa upp och se över den gamla planen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Bedömning och betyg****Bedömning:**

De skriftliga bedömningar skolan upprättar för elever i årskurs nio som inte når upp till målen i ett ämne uppfyller inte förordningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 9 § grundskoleförordningen.

Motivering:

Enligt grundskoleförordningen ska betyg inte sättas i ett ämne om en elev inte når upp till de mål i ämnet som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret. Skolan ska i stället upprätta en skriftlig bedömning av elevens kunskaper i ämnet eller ämnesblocket. Av bedömningen kan också framgå de stödåtgärder som har vidtagits. Bedömningen ska undertecknas av en lärare.

Motivet för den skriftliga bedömningen är att den beskriver elevens kunskapsutveckling, innehåller information om vilka mål som har uppnåtts under grundskoletiden samt redovisar vilka stödåtgärder som satts in. Bestämmelsen om skriftlig bedömning blir också en viktig information för mottagande personal i gymnasieskolan, så att eleven så snart som möjligt kan få det kompletterande stöd som behövs för att nå minst betyget Godkänt. För elever som hoppar av språkstudier i grundskolan blir den skriftliga bedömningen en redogörelse för kunskapsutvecklingen i språket, trots att han eller hon inte fullföljt studierna utan i stället övergått till studier i svenska eller engelska.

Skolans skriftliga bedömningar innehåller rubrikerna; mål som uppnåtts, övrig beskrivning av elevens kunskapsutveckling och stödåtgärder som vidtagits. Endast vissa av de skriftliga bedömningar som Skolinspektionen tagit del av beskriver vilka kunskaper som eleven uppnått och vilka stödåtgärder som vidtagits. Sammantaget saknar flertalet av de granskade dokumenten bedömningar av vilka kunskaper och förmågor som eleverna uppnått i de olika ämnena. Även beskrivningen av elevers kunskapsutveckling i övrigt är begränsad. I den skriftliga bedömningen kan det enligt förordningen också framgå vilka stödåtgärder som skolan vidtagit. I inget av dessa finns angivet behov av stödåtgärder. Bedömningarna är undertecknade av lärare.

Skolinspektionen vill också påpeka att detta dokument ska benämnas skriftlig bedömning och inte skriftligt omdöme.

Bedömningsområde: Undervisningstid och val**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i hur Renforsskolan genomför språkvalet gällande svenska och engelska.

Författningsstöd:

2 kap. 17–18 § grundskoleförordningen
Kursplaner i svenska och engelska

Motivering:

Val av språk

Skolan erbjuder eleverna att välja mellan de moderna språken tyska, franska, spanska, samt alternativet svenska och engelska. Skolan har inte tydliggjort principerna för

språkval gällande svenska och engelska. Elever kan inte välja endast ett av språken engelska eller svenska. Enligt grundskoleförordningen ska eleverna kunna välja det ena av språken. Även vid Skolverkets inspektion år 2006 påpekades denna brist.

Undervisningen i svenska och engelska

Vidare visar intervjuer att "svensk-engelska" i första hand väljs av de elever som anser sig behöva stödundervisning i dessa språk eller av elever som ser denna schemalagda tid som en chans att träna på andra ämnen eller fördriva tiden. Enligt intervjuer finns i gruppen elever med låg motivation för studier. Den faktiska undervisningen kan, enligt intervjuer bestå av allt från fördjupning i ämnena, arbete inför prov och med andra ämnen för att nå målen eller för att göra klart arbeten. Skolinspektionen vill förtydliga att undervisningen inom svenska och engelska inom språkvalet ska utgå från de krav och mål som anges i kursplanerna för svenska och engelska.

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att beslut enligt förordningen inte fattats för alla elever som placerats i den särskilda undervisningsgruppen.

Skolinspektionen bedömer också att de åtgärdsprogram som Renforsskolan utarbetar behöver förbättras för att uppfylla kraven i förordningen.

Författningsstöd

5 kap. grundskoleförordningen

Motivering:

Särskild undervisningsgrupp

Av tillsynen framgår att det är vanligt att särskilt stöd ges i grupper av olika slag. Exempel på två grupper som finns vid skolan är Studiegården och Kreativen. Specialpedagogen stödjer elever i Studiegården, en plats dit eleverna själva kan välja eller föreslås gå. Främst arbetar specialpedagogen direkt med elever. Det är mindre vanligt att förändra lärandemiljön inom klassens ram för elever i behov av särskilt stöd. Rektorn arbetar för att förändra lärarnas syn på specialpedagogiskt arbete så att mer av handledning ska kunna ske. Det framgår också i intervjuer med personal och rektorn att specialpedagogens roll och kompetenser behöver tydliggöras.

I Kreativen, en särskild undervisningsgrupp, finns elever i behov av särskilt stöd och ofta med anpassad studiegång. Rektorn uppger att det finns fyra elever som har ett beslut om placering i särskild undervisningsgrupp. Vid intervjuer med såväl rektorn, lärare och elever framstår det som oklart hur många elever och i vilken omfattning dessa är placerade i och får sin undervisning i Kreativen. Av intervjuer framgår att fler än fyra elever får sin undervisning i den särskilda undervisningsgruppen.

Det bör påpekas att för elever som får sin undervisning i en särskild undervisningsgrupp ska ett beslut därom fattas. Ett beslut om placering i en särskild undervisningsgrupp är en åtgärd som har en ingripande effekt för en enskild elevs skolgång. En sådan åtgärd bör noggrant övervägas och planeras och ett formellt riktigt beslut om detta ska fattas. Vidare ska beslutet innehålla en besvärshänvisning. Enligt grundskoleförordningen ska ett beslut om placering i särskild undervisningsgrupp fattas av styrelsen efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare. Även om eleven går i en särskild undervisningsgrupp måste ambitionen vara att eleven ska tillbaka i ordinarie skolgång. Därför är det angeläget att ett beslut om placering i särskild undervisningsgrupp begränsas i tid samt att skolan långsiktigt planerar för elevens framtida skolgång i den ordinarie verksamheten.

Utredning av elever i behov av särskilt stöd och åtgärdsprogram

I arbetet med att identifiera elever i svårigheter har Renforsskolan en arbetsgång som är likartad för skolorna i Vindeln. Rektorn ger en bild av att särskilt stöd inte alltid utreds enligt skolans utarbetade arbetsgång och att ärenden redan åtgärdats utan att elevhälsoteamet informerats. Intervjuer med personal bekräftar att lärare utifrån sin välvilja att stödja elever ser till att särskilt stöd ges utan att rektor och elevhälsoteamet tagit del och bedömt behoven. Förklaringen som ges är att det blir en snabbare hantering av ärendet. Det framkommer vid tillsynen att den arbetsgång som involverar rektorn, i praktiken inte fungerar fullt ut. Ärendehantering sker enligt intervjuer ibland för snabbt utan tydlig kartläggning av elevers behov och bedömning av åtgärder.

Skolinspektionen vill framhålla att om det framkommer att en elev kan vara i behov av särskilt stöd ansvarar rektor för att behovet skyndsamt utreds. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas så snart en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd. Ett systematiskt arbete gällande elevs rätt till särskilt stöd underlättar för att identifiera och vidta adekvata åtgärder för att en elev i behov av särskilt stöd. Det är därför angeläget att den arbetsgång som finns utarbetad för Renforsskolan följs av alla.

Skolan utarbetar åtgärdsprogram till de elever som är i behov av särskilt stöd. Skolans åtgärdsprogram har en struktur och innehåller nulägesbeskrivning, mål, delmål, åtgärd och ansvarig samt tid för utvärdering. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av uppfyller dock inte de krav som kan ställas på ett sådant. Det framgår inte på ett tydligt sätt vilka behov eleven har och hur stödåtgärderna utformats utifrån dessa behov. Vidare ska det framgå hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I de åtgärdsprogram som skolan redovisat anges endast ett datum för när utvärdering ska ske. Det framkommer också i intervjuer med lärare att det inte alltid är tydligt när åtgärdsprogrammen följs upp och hur de avslutas.

Tabellbilaga 1

	Renforsskolan					Samtliga skolor i kommunen ¹	Kommun-grupp ²	Riket ³
	2006	2007	2008	2009	2010	2010	2010	2010
Genomsnittligt meritvärde	219,6	221,9	206,6	210,9	218,3	218,3	204,7	208,8
- Flickor	228,5	237,4	219,8	217,2	224,7	224,7	218,5	220,1
- Pojkar	210,1	207,3	192,9	205,5	213,5	213,5	191,7	197,9
Andel (%) som nått målen i samtliga ämnen	83,8	87,6	82,8	89,9	78,4	78,4	77,5	76,6
- Flickor	82,9	88,9	79,5	90,6	83,9	83,9	80,5	79,6
- Pojkar	84,6	86,4	86,0	89,2	74,4	74,4	74,8	73,7
Andel (%) behöriga till nationellt program	92,5	93,8	93,1	95,7	91,9	91,9	87,4	88,2
- Flickor	95,1	96,3	93,2	96,9	96,8	96,8	89,1	89,2
- Pojkar	89,7	91,5	93,0	94,6	88,4	88,4	85,8	87,2

Källa: Skolverkets skolblad, 2010-10-15

¹ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen

Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen

Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket